

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2021-02-16

Närvarande: F.d. justitierådet Ella Nyström samt justitieråden
Per Classon och Stefan Johansson

En heltäckande tobaksbeskattning

Enligt en lagrådsremiss den 4 februari 2021 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
2. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,
3. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter,
4. lag om ändring i lagen (1999:445) om exportbutiker,
5. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
6. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Christophe Kellner.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Allmänt

I remissen föreslås en reglering med huvudsakligt syfte att skapa en heltäckande beskattning av tobaksprodukter, ge ökad tydlighet och motverka skatteundandragande. Enligt vad som upplysts vid föredragningen pågår parallellt ett lagstiftningsärende med syfte att genomföra EU:s nya punktskattedirektiv (EU) 2020/262. Genomförandet kommer att medföra stora förändringar i flera lagar på punktskatteområdet; bl.a. kommer den nuvarande lagen om tobaksskatt att ersättas med en helt ny lag om tobaksskatt som avses träda i kraft i början av 2023.

Lagstiftningstekniken, t.ex. vad gäller struktur och placering av nya bestämmelser, som används i förevarande ärende, lämnar en del i övrigt att önska men får ses i ljuset av de omfattande lagändringar som det nya punktskattedirektivet medför och som ska träda ikraft inom en relativt snar framtid.

Förslaget till lag om ändring i lagen om tobaksskatt

1 §

Nuvarande fjärde och femte styckena föreslås läggas samman till ett nytt femte stycke, vilket innebär att två artskilda definitionsområden – definitioner av import och export å ena sidan och definition av EU eller EU-land å den andra – läggs samman i ett enda stycke. Enligt

Lagrådets mening leder detta till att paragrafen blir svårläst och svåröverblickbar. Nuvarande uppdelning bör därför bestå.

35 a §

I paragrafen definieras *övrig tobak* som tobak som inte är en del av en levande planta. Ett kompletterande rekvisit föreskriver att tobaken inte heller ska vara skattepliktig som cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, snus eller tuggtobak. De fyra första tobaksvarorna definieras i lagen. Snus och tuggtobak saknar emellertid definitioner. Gränsdragningen mellan snus och tuggtobak och den övriga tobak som avses omfattas av den nya definitionen kommer därmed även fortsättningsvis att vara otydlig. Konsekvenserna av denna otydlighet bör uppmärksammas under den fortsatta beredningen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Punkt 2

I bestämmelsen föreskrivs att 38 e § ska tillämpas första gången på flyttningar av snus, tuggtobak och övrig tobak som påbörjas efter ikraftträdandet. Vid föredragningen har uppkommit frågan om inte övergångsbestämmelsen även borde gälla 38 b–38 d §§ på motsvarande sätt. Frågan bör övervägas under den fortsatta beredningen.

Förslaget till lag om ändring i lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

1 kap. 1 §

Lagrådet förordar att det föreslagna tillägget i sista meningen utgår och att meningen i stället inleds med ” Bestämmelserna har sin grund delvis...”. Detta för att markera att lagen även innehåller bestämmelser som inte har sin grund i direktiv 2008/118/EG.

2 kap. 13 a §

Lagrådet anser att punkterna 2 och 3 kan formuleras på ett enklare sätt eftersom definitionen av *tobaksvara* i 1 kap. 2 § andra stycket nu föreslås följa den nya definitionen i 1 § fjärde stycket lagen om tobaksskatt. Den nya definitionen i den lagen omfattar samtliga de varor som avses i punkt 2 och 3, dvs såväl harmoniserade som icke-harmoniserade produkter. Något skäl att fortsättningsvis göra åtskillnad mellan dessa två produktkategorier i punkterna finns därför inte. Båda punkterna kan därför inledas med ”tobaksvara...”.

Övriga lagförslag

Förslagen lämnas utan erinran.